

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.-
 za pol leta 13.-
 za četrt 6-50
 za en mesec 2-20
 za Hemólio celoletno . . . 20.-
 za ostalo inozemstvo . . . 35.-

V upravištvu:
 Za celo leto naprej . . . K 22-40
 za pol leta 11-20
 za četrt 5-60
 za en mesec 1-90
 Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna pettirvrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat 13
 za trikrat 10
 za več ko trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
 vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopisati se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Povsod nejasnost.

Ljubljana, 9. decembra 1909.
 V torek so se pogajali nemški in češki voditelji do druge ure popoldne. Navzoči so bili tudi Poljaki. Pogajali so se konciliantno, a približali se nasprotniki niso. Chiari je izjavil, da se zdaj vlada ne izpremeni. Gessmann je naglašal da nasprotuje izpremembi vlade krona. Dr. Susteršič je naglašal, da je potrebna izprememba zistema. Zvršili odbor nemško-svobodnomiselnih strank je imel popoldne kratko sejo, v kateri so izjavili, da predno ne rešijo začasnega proračuna, se ne morejo pogajati s »Slovensko Unijo«. Danes se pogajanja nadaljujejo.

Veliko se piše o rekonstrukciji vlade in da se zahiteva v vladi pariteta med Nemci in Slovani. Naglašati moramo, da se je »Slovenska Unija« izjavila zoper parlamentaren kabinet in da se zavzema za izvenparlamentaren prehodni kabinet, ki ga je predlagal v »Slovenski Uniji« »Slovenski klub«, kar je obveljalo v »Slovenski Uniji« z dvotretjinsko večino.

V poučenih krogih se presoja položaj zelo pesimistično, ker visi vse v zraku.

Načrt, da sestavi novo ogrsko vlado grof Zichy, se je popolnoma izjalovil, ker postane grof skupni finančni minister, ko odstopi Burian, ki ne bo čakal delegacijskega zasedanja. Ogrski ministrski svet je sklenil, da sedanja ogrska vlada ne more več voditi poslov in da prosi, naj vladar odobri njen odstop, ne da nasvetuje naslednike. Najbrže sestavi novo ogrsko izvenparlamentarno vlado grof Klunen Hedervary, ki namerava izvesti splošno volivno pravico in podržaviti upravo, nakar razpiše nove volitve. Barabas dela na spravo Košutovcev in Justovcev.

V olomuški trgovski zbornici so imeli 7. t. m. zelo voharno sejo. Neki češki zbornični član je predlagal, naj ustanove deželne železniške direkcije na Dunaju, v Lvovu, v Pragi in v Brnu. Nemca Brass in dr. Oberleithner sta nasprotovala. Čehi so burno ugovarjali. Nemci so predlagali, naj se nastopi proti političnemu vplivanju na promet državnih železnic. Čehi so bili ogorčeni. Češki zbornični člani so naglašali, da se po državnih železnicah ponemčuje. Ker je zbornični predsednik Primavesi vzel nekemu zborničnemu člani besedo, so češki člani po seji povedali gorke predsedniku. Neki Čeh je vrgel podstavek proti predsedniku.

Verna Ljubljana.

SEDEMSTOLETNIKA FRANČISKANSKEGA REDA

se je vršila v Ljubljani natančno po sporodu. Frančiškanska cerkev je bila krasno ozaljšana in razsvetljena. Veliki oltar je bil ves v zelenju, na oltar je bila postavljena podoba Brezmadežne, okvir krog podobe so tvorile trojne električne žarnice v raznih bojah; na gorenjem delu oltarja pa je stala podoba sčmatizacije sv. Frančiška v transparentu, krog nje jubilejske letnice iz žarnic 1209 — 1909. Nad podobo krona in vrhu vsega križ iz žarnic. Tudi stranski oltarji in pomoli so bili okinčani z zelenjem, z oboka dolj pa so viseli zeleni festoni in bili pritrtjeni na stranskih stenah. Sedem električnih lestev je razsvetljevalo božji hram. — Misijon, ki so ga vodili očetje iz Jezusove družbe, čč. gg. p. superior Žužek, p. Kunstelj in p. Přistov, je privabil mnogo poslušalcev; pri vseh govornih je bila cerkev napolnjena do zadnjega kotička. Bili so pa govori skrajno zanimivi, času primerni, temeljiti; dasi so trajali po eno uro, se vendar nihče ni ganil iz cerkve. Og. govorniki niso nič strašili, marveč mikali, dostokrat naravnost duhovito zabavali, seveda v najlepšem smislu. Obhajila miza je bila oblegana vse dni, zlasti pa na praznik Brezmadežne. Vseh obhajancev za časa misijona je bilo 9000; na praznik so imeli mošnje in mladeniči ob 7. zjutraj sveto mašo in skupno sveto obhajilo. Sveto mašo je služil preč. g. stolni dekan M. Kolar, ki je po svojem obhajilu pri srčno nagovoril mošnje in mladeniče in jih obhajal 700 no število. To je bila najlepša in najbolj tolažljiva točka cele slavnosti. Slovesne in pontifikalne svete maše so se obhajale z največjim sijajem ob obilni asistenci redovnih duhovnikov in bogoslovcev. Na praznik Brezmadežne, ki je patrona vseh treh redov sv. Frančiška, je bila ob devetih uri nova maša, ki jo je imel bogoslovec 4. leta p. Engelhart Avbeji, in se je krasno prilagodila seriji jubilejnih slavnosti. Ako še povemo, da je pevski zbor pošteno izvršil svojo nelahko nalogo, in ob novi maši dosegel višek svojega stremljenja z orkestralno mašo, opisali smo vse važnejše momente izrednih slavnosti, ki naj bodo Bogu v čast, vernikom v izpodbudo in trajni spomin.

Ljubljana je pokazala, da je in ostane verna!

Naročajte „Slovenca“

je bila ona doba še popolnoma zraščena z rimsko kulturo in ker jo je že občudovala kot nedosežen vzgled na polju umetnosti. Potrebno je bilo zato, ker je po Konstantinovih ediktih krščanstvu — rekel bi kar čez noč — vzrastla umetniška zadača, katere tedanji dekadenčni umetniki niso bili junak. Tudi je bilo njihovo število veliko preskromno, kot da bi bili mogli vstreti vsem zahtevam, pojavljajočih se na vseh koncih širnega zapadno - rimskega cesarstva. Kjer torej niso mogli postaviti nove bazilike, tam so konservirali stare poganske stavbe, tempelje, mavzoleje, privatne hiše in vile s tem, da so jih porabili in preustrojili v svetišča.

Teh trditvev ne moremo razviti v nastopnih vrsticah v podrobno preiskavo, katera bo svoj čas objavljena na drugem mestu, a opozoriti moramo na najznačilnejše vzglede. Kedo nam je ohranil Dioklecijanov mavzolej v Sijtu in z njim vse bistveno okvirje njegove palače, če ne krščanstvo? Mavzolej je postal bazilika, zasebna domača kapela pa krstnica. Hodnike in druge palačine dele pa so porabili za oporo lišnemu zidovju in ulicam razvijajočega se mesta. Poglejmo v Zadar. Ondi stoji na tlaku nekdanjega poganskega tempelja, zgrajena od njegovih delov, cerkev sv. Donata. In baš sedaj izkopavajo v Ogleju zanimive starokrščanske mozaike v baziliki, postavljeni ob sta-

Štajerske novice.

Š Škod katerega je priredila „Kmečka zveza“ dne 5. decembra t.l. na Velikem Kamnu pri gospodu Jan. Serbec se je vršil sijajno. 250 moš je z velikim zanimanjem poslušalo namestnika dež. glavarja gosp. dr. Jankoviča, kateri je v svojem krasnem čez eno uro trajajočem govoru naslikal položaj v slovenskih deželah v gospodarskem in narodnem obziru, poučil nas o nameravaniem vinskem davku in podal črtice iz deželnega zbora. Gosp. dr. Jankovič pozna vse težnje slovečskega kmetja, zato so mu kmetje pa tudi gromovito pritrdjavali in so mu izrekli popolno zaupanje in zahvalo za njegovo požrtvovalno delovanje. Proti nameravaniemu vinskemu davku se je z veliko navdušenostjo sklenila soglasna resolucija na državni zbor, na poljedelsko in finančno ministerstvo.

Š Maribor. V soboto se je v parku ustrelil neki neznanec 28 do 30 let star. Na nekem listku so našli napisano, da je iz Dunaja, in da se je ustrelil radi huđe železodčne bolezn. Denar in druge vrednosti je sam že prej odposlal na Dunaj.

Š Ljutomer. Odlikovan je s častno medaljo za 40 letno zvesto službovanje g. Janez Robič, nadučitelj v Ljutomeru. Čestitamoi!

Š Umetno zobovje je pogotnil v Mariboru 27 let stari Maks Egger. Mladega moža so takoj operirali, a je kljub temu umrl.

Š Meščani — prašičerejci. V graški »Montags Zeitung« pozivlje nekdo v uvodnem članku meščane, naj se združijo v združbo, ki bi gojila prašiče. Člani bi morali skrbeti, da bi se kuhinjski odpadki shranili, ker bi se porabili za prešičjo krmo. Pisec dokazuje, da zadostuje jedilnih odpadkov od 40 ljudi ali 10 gospodinjstev za rejo enega prašiča. Ker ima Gradec 180.000 ljudi, bi se moglo na ta način rediti okoli 4500 prašičev v mestu.

Naše društveno življenje.

— Napredek hrvaške katoliške akcije v Istri. Dne 6. t. m. se je ustanovilo v Pazinu društvo »Obrana«, kojega svrha je podpirati naraščaj in vzgojo katoliškega laikata. Odbor se je sestavljal tako-le: Slokovič Liberat, župnik v Sv. Petru v Sumi, predsednik; Bačić Josip, učitelj c. kr. pripravnice, podpredsednik; Bolomič Peter, nadučitelj v Sv. Petru v Sumi, tajnik; Zinganto Ivan, kaplan v Sv. Križu, namestnik tajnika; Ladavac Jakob, župnik v pokojih, blagajnik; Polonio Mat., škofijski kancelar na Krku, namestnik blagajnika; Dejar Sime, trgovec v Tinjanu; Krivičič Fran, kaplan v Cresu in Ladavac Ante, posest-

nik v Pazinu, odborniki. V nadzorstvo so izvoljeni; Grašić Josip, župnik v Bermu; Frankolo Fran, c. kr. profesor v Pazinu; Baš Fran, ravnatelj ljudske šole v Kastvu. — Vrla hrvaška istrska duhovščina se marljivo giblje in trezno ter počasni, toda nevzdržema brez napačne pregorečnosti dela za napredek krščanske misli kljub velikim težkočam in ostrbi sapi, ki pod vladjo Bienertihovo zopet na jugu piha. Pa ni dvoma, da zmaga katoliška in hrvaška ideja na vsej črti, ker ima vztrajne ter žilave delavce, ki jih ne ukloni nobena ne germanska ne iridentovska burja.

— V S. K. S. Z. v Ljubljani je v torek, 7. t. m., predaval Franc Tersegla v in sicer o silno zanimivi tvarini, o takozvanem »drugem vidu«, ki ga Nemci imenujejo »das zweite Gesicht«, Irci »the banshee«, Škotci »second sight«, drugovidecem pa pravijo n. pr. Vestfalci »kieker«. Predavatelj je o tem govoril poljudno in izredno zanimivo, da je vladala napetost do konca ter se je marsikatera navidez tajinstvena stran tega pojava čisto naravno pojasnila. Navedel je zelnomogo slučajev drugega, boljše rečeno, predvida in daljnovidca, kakor jih je zlasti zbrala angleška »Society for Psychical Research« in prof. Zurbonsen v znani knjigi. Nato je govoril o činiteljih, ki pridejo pri »drugem vidu« vpoštev: halucinacijah, kojih naravo je zlasti po Kraepelinovi učni knjigi za psihijatrijo zelo jasno in pregledno pojasnil, nadalje o slučajih, ki pojasni veliko teh pojavov in o telepatiji ter prerazvitih čutih, oziroma čutnosti, ki pride mogoče pri daljnovidcih v poštev. Poslušavci smo se od predavanja težko ločili in želimo še kaj enakih. K.

— Prireditve društva litijskih delavk, ki se je vršila 5. t. m. v Smartnem je v vsakem oziru krasno uspela ter dokazala, kaj zmore požrtvovalnost in ljubezen do dela na izobraževalnem polju. Priredbo so otvorili pevec s tremi pesmimi in častno rešili svojo nalogo. Potem je urednica gospa Ivanka Klemenčič iz Ljubljane v lepih besedah orisala velik pomen ženskega dela na verskem, gospodarskem, socialnem in izobraževalnem polju ter bodrila ženstvo k vztrajnosti in gorečnosti na začetem potu. Žela je obilo pohvalo. Nato se je vršila igra »Večna mladost«, ki so jo predstavljale skoro izključno litijske delavke, ki so vse šele prvič nastopile. Ne bomo navajali posameznih imen, toda toliko rečemo brez najmanjšega pretiravanja: Take predstave bi se tudi mestnim društvom ne bilo treba sramovati. Ako pomislimo, koliko časa in truda je stala priprava, da je prva predstava tako izredno lepo izpadla, potem

početki so imeli samo praktično smer. Brunelleschi in Donatello, oba praktična umetnika, sta izkopavala starorimske spomenike in stavbinske podrtine zato, da sta merila njihove posamezne člene in proučevala proporcije. Te študije so imele nadaljnji namen, biti zanesljiva podlaga novim stavbam, katerih estetika se je morala opirati na starorimska pravila, če je hotela veljati za umetniško. Ko bi bili tedanji umetniki imeli še kaj celih klasičnih stavb, ali pa vsaj porabnih njihovih podrtin, gotovo bi se ne bili obotavljali niti en trenutek in bi jih bili prirejali — s svojimi sredstvi — za tedanje razmere. Ker jih pa niso imeli, trudili so se, vsaj nekaj podobnega iznova vstvariti.

Tem potom so dobile podrtine starih rimskih stavb velik pomen: videli so v njih nedosežen vzor rimske, to je za takrat edino merodajne umetnosti. To je moralo toliko bolj vplivati, ker so vedeli, kako velikanske vspehe je imel Nicolò Pisano že v zadnji tretjini trinajstega veka s svojimi plastiškimi umotvori, naslanjajoč se na estetiko in tehniko rimskih sarkofagov. Ti so stali pristo, vsakomur na vpogled, ker so jih bili slučajno našli in izkopali. Sedaj so se glede stavbarije in slikarije podali sistematično na ravno tisto pot ter začeli pod zemljo zakopane vzorce dvigati in proučevati.

Ostanke starih fresk (ali slik na pre-

LISTEK.

O modernih načelih ohraniti zgodovinske spomenike.

(Dr. I. Mantuani.)

Ves kulturni svet preveča dandanes prepričanje, da se morajo zgodovinski in umetniški spomeniki čuvati in njihov pogin zabraniti. Ni ga več omikanega človeka, kateri bi temu stremljenju nasprotoval. Posamezniki se ločijo drug od drugega le še glede mere, v kateri naj se vdejstvujejo ta načela. Tisti, ki bi bil zoper temeljne zahteve te struje, imel bi se smatrati za neomikanca.

Tega preje ni bilo. Veljala so načela nebrzdane proste volje, hipne odločitve, najskrajnejše oportunitete. Zato je zanimivo, če pogledamo malo globlje v zgodovinski razvoj te smeri.

Prvi temelji leže mnogo globlje, nego agitatorični pisatelji priznavajo, ako pišejo v prilog modernim nazorom.

Če hočemo biti posebno temeljiti, začeti moramo s krščanstvom v pokonstantinski dobi. Krščanstvo je začelo konservirati staropoganske, to je klasične stavbe, prirejavši jih v cerkve. To je bilo takrat mogoče in potrebno. Mogoče, ker

nas mora reš s spoštovanjem navdati požrtvovalnost toliko igralok kakor tudi njih učiteljev. Vsem skupaj čast! Želimo le, da bi čim preje stal v Smartnem društveni »Dom«, v katerem se bo izobraževalno delo moglo še - le prav razgibati in razvijati in bo k predstavam moglo priti še več ljudstva. Dosedanji prostori so bili že ob tej prvi predstavi veliko premajhni, kar kaže veliko zavednost naših ljudi. Po tej poti krepko naprej!

+ **Orel v Sodražici.** Včeraj se je vršil ustanovni zbor Orla v Sodražici, katerega se je udeležilo nad 60 mož in mladeničev. O potrebi in namenu Orla sta govorila domači župnik Traven in načelnik zveze Orlov br. Vojteh Jeločnik. Dalje so govorili deželni poslanec Franc Bartol, podpredsednik društva »Glas« Franc Pirn in tamošnji trgovec Anton Lavrenčič. K Orlu je pristopilo takoj 33 rednih in 14 podpornih članov. Predsednikom je bil izvoljen brat Anton Lavrenčič, podpredsednikom pa Ivan Levstek, v ostali odbor je bilo izvoljenih šest vrlih mož in mladeničev. Za načelnika in podnačelnika sta bila dalje izvoljena br. Josip Pirnat in br. Anton Stupica, katera sta se udeležila 14-dnevnega tečaja v Ljubljani. — Mlademu Orlu, ki je 99. naš krepki: Na zdar!

+ **Društveno življenje.** V nedeljo, 5. t. m. je predaval v izobraževal. društvu na Ježici dr. Alojzij Merhar o Italiji in nje prebivalcih. Rojaku, ki je duša vsega našega društvenega gibanja, smo hvaležni za podučni in bodrni govor. — Pri odbojni seji se je sprožila misel o zidanju društvenega doma, kateri je pri nas tako zelo potreben, če hočemo, da se bo organizacija ljudstva ohranila in širila. Marsikaj se je že tukaj z združenimi močmi naredilo, tudi to bo mogoče izpeljati, če bo kaj vneze za koristno stvar.

+ **Shod v Stari Loki.** Dne 8. t. m. je bil pri gosp. Jelovčanu shod, katerega so se udeležili najodličnejši možje in mladeniči. Pred shodom je zapel moški zbor »Jadransko morje« pod vodstvom novega organista gosp. R. Kramaršiča, ki je res izborna moč. Potem je govoril gospod kanonik Ivan Sušnik v najnovejših iznajdbah glede zrakovplovstva zelo poljudno in podučno. Gospod Ivan Balob je govoril o delovanju nasprotnikov cerkve. Sprejeta je bila soglasno sledeča resolucija: Shod izraža skrajno ogorčenje liberalni stranki, ki je v umazane namene uprizorila in še nadeja uprav lopovsko pohujanje mladine in izreka, da bo slovensko ljudstvo s pohujševalci temeljito obračunalo. Zajedno izreka shod neomajno zvestobo knezoškofu in katoliški cerkvi.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 7. decembra 1909.

Predsedstvena naznanila.

Zupan naznani, da je neznan dobrotnik daroval mestni občini in kapelici sv. Jurja več srečk. Rajni Fran Rant v Spod. Šiški je volil ubožnemu zakladu 200 kron. Občinski svetnik Ržihl je daroval bodočemu mestnemu muzeju star rimski ročni mlin in šest kosov rimskega denarja, kar so izkopal pri kopanju temelja za stavbo uradniških stanovanj.

Nujni predlogi.

Lenče predlaga, naj se podališa davčna prostost za nove stavbe, ki poteče 1. julija 1910. — Dr. Švigelj utemeljuje nujni predlog glede na mestno zastavljalnico, ki rabi ustanovnega kapitala. Najelo se je od Kreditne banke kontokorentno posojilo 1.000.000 kron, ki se morajo obrestovati za 1% višje od vsakokratne obrestne mere avstro-ogrsko banke. Predlaga, da sen omet), ki so krasile stene pogrebenih prostorov, so imenovali »pitture grotesche« ali pa samo »grotesche« in posnemali njihove motive, sestajajoče iz živalskih, rastlinskih in drugih osnutkov. Ime je ostalo za fantastične kompozicije do danes.

Prvi umetniki so bili precej navezani na te starorimske vzglede. Kmalo pa so se oddaljili od posnemanja in postopali samostojno. Čim dalje, tem prostee so izrabljali dane vzorce. Ti so torej izgubili polagoma gloriolo edino pravega merila. A spoštovanje, da ne rečem oboževanje klasičnosti je pa vedno napredovalo in tako prouzročilo, da so se ohranile razvaline in kar je bilo ž njimi v zvezi vsaj za teoretično zanimanje. Zato se je vzgojil namenoma nov čut in naziranja, osobito v mladini in v ženstvu: romantično veselje nad razvalinami. To je posebno jasno in neovrženno videti pri slikarstvu koncem petnajstega, potem v šestnajstem in sedemnajstem veku. Kar je bilo res še otetega, to so slikali in risali po izvirnikih, kar je bilo uničeno, to so rekonstruirali na popirju in na deskah. Povsod pa se kaže kot vodilo naporno stremljenje, otetih ohraniti spomenike.

(Dalje.)

se posojilo in obrestna mera odobri. — Predlog se sprejme.

Personalni in pravni odsek.

Na priporočilo odsekov se podeli meščanstvo Zalarju, ki mora za to plačati 100 kron kot sprejemščino in 200 K v meščanski zaklad. — Prošnji Nikolaja Webra za zagotovilo domovinstva v ljubljanski mestni občini se ugotovi s pogojem, da dokaže avstrijsko državljanstvo in plača v meščanski zaklad 200 kron.

Finančni odsek.

Prošnji »Društva v pospeševanje obdelovanja ljubljanskega barja«, naj bi mestni magistrat dal zavarovati sadno drevje ob cesti v Črno vas, se ne ugodi. — Glede na stavbeno parcelo št. 11. na mestni, sedaj »Slovenskega pisateliskega društva« posesti ob Poljanski cesti, se sklene, da se ta parcela obdrži toliko časa, dokler ne bo mogoče odpreti nove ceste s Poljanske ceste k Ljubljani. — Petru pi. Radlcsu se dovoli 200-kronski prispevek k stroškom za izdanie knjige »Johann Weikhard Freiherr von Valvasor«.

Stavbeni odsek. — Turk proti Kregarju.

O prizivu Ivana Kregarja proti odloku mestnega magistrata glede na zgradbo verande na dvorišču Medičeve hiše na Elizabetini cesti št. 5, poroča Turk. Kregar je namreč protestiral proti zgradbi, češ, da jemlje luč in zrak njegovi hiši. Kregarjev priziv se odkloni z motivacijo, češ, da je cela zadeva zasebno pravnega značaja.

Policijski odsek.

Sklene se, da se v tržni red sprejme določba v § 4., da do 8., oziroma do 9. ure dopoldne ni dovoljeno prekupovanje sena in stelje. — Receptov in zdravil se je oddalo za mestne uboge za 3877 K 32 vin. — Blagajna mestne posredovalnice se je našla v redu.

Šolski odsek.

Pavšal za snazhenje prostorov šole na Barju se zviša od 200 na 360 kron.

Občinski svetniki proti klavnici. — »Slovenčeve« trditve priznane. — Hribar proti dr. Lampretu.

Dr. Tavčar poroča o poročilu klavničnega ravnateljstva in finančnega odseka glede na poročila oskrbnika o prometu v mestni klavnici in na živinskih sejmih. Dr. Tavčar pravi, da klavnica ni vzorna in idealna. Klavnica je premajhna in takrat, ko se je zidala, se ni mislilo, da bo Ljubljana naraščala. Sedanjim razmeram klavnica ne ustreza. Leta 1908. se je pobilo v klavnici 4138 volov, medtem ko se je leta 1907. samo 3869 volov. Bikov in krav se je v letu 1908. manj pobilo kot leta 1907. Oskrbništvo priporoča, naj se klavnični regulativ izpremeni. V § 24. naj bi se upeljala nova določba glede pristojbine za pobijanje mlade živine. Predlog se vrne oskrbnstvu, da natančno določi, kako bi se določila pristojbina glede na pobijanje živine z ozirom na starost. Oskrbništvo tudi predlaga, naj bi se drobica omamljala z udarcem predno se kolje. Klavnično ravnateljstvo sodi, da bi to ne koristilo preveč. — Hribar: Saj imajo to tudi v Škofji Loki vpeljano. — Triller: »Je tudi modernejše mesto.« — Predovič je proti omamljanju drobnice z udarcem, predno se zakolje. — Sklene se, da se vpelje prosta stojnica, na kateri bi se prodajalo meso manjše vrednosti, ki bi se moralo prej sterilizirati. Za to je seveda treba nakupiti sterilizator za meso, ki bi drugače ne bilo uporabno. Dr. Tavčar sodi, da so dosedanji svinjski hlevi v klavnici zelo nedostatni in se vlada vsled tega upravičeno jezi. Novi svinjski hlevi bi stali 26.458 K 52 vin. Za pokritje teh stroškov bi se uporabila najemmina od Čečevička in sina. Predlog, da se zidajo novi svinjski hlevi, se sprejme. Sklene se, da se ustanovi takozvana prosta stojnica, kupi v ta namen sterilizator, za čegar stroške se vpostavi v klavnični proračun 14.050 K. V principu se izreče občinski svet za hladilnico v klavnici. — Končno se oglašajo župan ter govorci o »zlobnem« napadu dr. Lampretovem na njegovo osebo. Izvaja: »Iz tega napada je razvidno, da je imel dr. Lampret moj prvi načrt za tržnico, kot sem ga izdelal pred desetimi leti. V tem načrtu seveda ni bilo hladilnice. Trdil je, da mestni magistrat ne misli na hladilnico. To pa ni res, ker imamo sedaj druge načrte, v katerih so hladilnice že določene.« — Sklene se še dvema uslužbencema v klavnici povišati plače ter se dovoli oskrbnstvu, da naroči »Lalbacher Zeitung« in si nabavi potrebne knjige za 100 kron, umivalnik in mikroskop, zaradi katerega se dr. Tavčar čudi, da ga klavnica še nima. — Obvelja županov predlog, da se sprejme v klavnico še en paznik. Oskrbnik klavnice živinodržavnik Slivnik pravi, da se je dogodilo, da so med živimi prešiči vpeljali v klavnico žve crknjenega, ki so ga šele opazili, ko so ga omavžali. Župan zagovarja svoj predlog, kajti mogoče je, da so vtihotapili več crknjenih prešičev, ki jih pa niso opazili.

Mestni vodovod.

Dr. Triller poroča, da je občinski svet sklenil, da zida v zajemalnici na Klečah nov vodnjak. Sklenilo se je zidati vodnjak s trdo, žgano opeko. Nabava opeke bi trajala preveč časa in ker je potreba vodnjaka nujna, se je sklenilo, da se zida z betonom, kar bi bilo tudi 7000 kron ceneje. Delo se je oddalo tvrdki Pittel & Brausewetter na Dunaju.

Podrli rotovž.

Dr. Triller se oglašja k besedi in vpraša župana, kaj misli storiti glede na vest, da namerava občinski svet podreti stari rotovž in sezidati moderno suhoparno zgradbo. Sedanji rotovž ima tudi pomen, ker se je vršil v njem lep del slovenske kulturne zgodovine. Gotovo je, da se rotovž ne bo podrli. — Župan Hribar pravi, da ni nikdar rekel v svojem poročilu, naj se rotovž podere. Omenjal je samo, kaj bi bil lahko prostor za nove urade. Glede na to zadevo še ni nobenega sklepa. Sklep je le, da se prosi za posojilo za zidanie novega rotovža. Nekdo je poročal o tej zadevi centralni komisiji na Dunaju za zgodovinske spomenike. Centralna komisija poroča, da tega, kar se ji je poročalo, ne veruje. Župan je odgovoril centralni komisiji, da ovadba ni bila toliko iz skrbi za rotovž, kot iz povsem drugega namena. Njegovo mnenje je, da bi se novi uradi sezidali na mestu sedanjih hiš, ki stoje ob straneh rotovža. Rotovž pa bi se v toliko izpremenil, da bi izgledal tako kot prvotno. Tako bi se podrlo v pritličju razne stene, ki so se pozneje sezidale med stebri, in bi rotovž stal na samem stebričevju, kot je stal prvotno. Javni seji sledi tajna.

Strahovita korupcija v svobodnemiselnem vzor-državi.

RESNICA O AFERI STEINHEIL.

Afera Steinheil, ki je dvignila v časopisu toliko prahu in ki je ni razvozjala niti sodnijska obravnava, razkrinkava se sedaj kot nepredvidjena posledica dobro preračunjenega umazanega »kšefta«, ki ga je hotel napraviti slikar Steinheil s »časitjo« svoje žene, kakor že večkrat preje. »Deutsches Volksblatt« prinaša namreč 8. t. m. sledečo vest, ki jo je dobil od svojega pariškega zaupnika, visokega diplomata, čegar stališče je tako, da more resnico od blizu poznati.

List piše, da Steinheil ni bil poseben umetnik, — kar se je tudi tekom afere ponovno izticalo, a tudi ne poseben poštenjak. Živel je sijajno in imel mnogo naročil, toda to je bila le zasluga njegove »krepotne« soproje. Te naročbe so bile namreč kavalirska protiusluga njenih »uslug« nasproti raznim visokim gospodom. Tudi to se je sicer povdarjalo med sodno razpravo in je Steinheil to sama priznala, toda slednja kakor tudi vse židovsko časopisje se je trudilo, da se vzdrži visoko mnenje o časti tega moža in celo stvar pokaže tako, kakor da bi Steinheil niti nikdar sanjal ne bil o virih njegovih naročb in obilnih sredstvih, s katerimi je razpalagala gospa Steinheil. No, zaupnik »D. V.« pa to stvar postavlja v mnogo naravnješo in jasnejšo luč in pravi, da je Steinheil prav dobro vedel za »zasluge« svoje žene in jih tudi z največjo radovoljnostjo vžival. Pa ne le to, ampak Steinheila sta igrala dogovorjeno igro in sporazumno nastavljala pasti vplivnim in petičnim velmožem, ki so imeli v rokah vajeti francoske republike.

Ko je tako nenadno umrl predsednik republike Faure, mogočni zaščitnik in oboževatelj slikarja Steinheila, takorekoč v rokah njegove žene, tedaj je jela pometati njegova slikarska slava, to se pravi, naročil ni bilo in seveda tudi ne mastnih »honorarjev« — pri razvajenih Steinheilovih je postalo neprijetno tesno v denarnem oziru. Da si pomagata zopet na noge, sta vzorna zakonca sklenila, izvršiti na enem ženinih čestilcev — visokem državniku — svoj stari trik: Steinheil je imel presenetiti ženo in potem izsiliti od »zapeljivca« lepo vsoto denarja. Stvar se je vršila ono znano noč, a izpadla je čisto drugače, kakor sta vpriporitelja nameravala. Steinheil je izgubil glavo, planil je na državnika, a ta pravi hrust ga pograbi za vrat s tako silo, da je slikar po kratki borbi iz njegovih rok zdrknil mrtev na tla. Mater Steinheilovke je od strahu zadelo kap.

Do tu sega škandal in korupcija zasebne francoske družbe, sedaj pa se pričena policijski in državni škandal, ki mu ga doslej menda ni para na svetu. Državnik je namreč po dogodku nemudoma poiskal šefa pariške policije gosp. Lepine, in mu vsvo stvar zaupal. Skupaj sta potem napravila načrt, da se državnika reši neprijetnih posledic umora.

Policijski šef je nato vse potrebno odredil za fingiranje roparskega napada v vili Steinheil, končno dejanje v tej pristni moderni francoski tragikomediji pa je moralo igrati pravo francosko sodišče kakor je in obstoji kot najsvetejša državna insti-

tucija vsakega kulturnega naroda... Dr. žavnika pa je vlada o pravem času postavila v kolonije.

To je kričeča slika framasonske »kulturne« ere na Francoskem. Naši liberali si tudi to lahko vtaknejo za ogledalo!

Dnevne novice.

+ **Skrajni boj sedanji vladi!** Od dne do dne je bolj jasno, da sedanja vlada sleduje izrečno germanske cilje. Dogodki na Koroškem so dovolj jasni dokazi, da stoji vse uradništvo v službi germanizacijske cilje, vse kričeč pa je s. u. čaj, da se je ustavila disciplinarna preiskava zoper uradnika, ki je vodil razbojniški napad nemško-nacionalne tolpe zoper Društven dom v Brnci. Zdaj pa izveimo, da se namerava v Gradcu ustanoviti »Deutsche Heimstättenbank«, ki je pravkar izdala oklic na Nemce v rajhu, v katerem najjasnjše svoje namene, ki obstojajo v izrečni germanizaciji zlasti v Spodnjem Štajerju. V oklicu je rečeno, da traba delo »Südmarke« po posebni banki izpopolniti in sicer se je treba pečati izključno z naseljivanjem Nemcev iz južne Nemčije na slovensko-nemško mejo v avstrijskih alpskih deželah. Nasejevalo se bo same protestante, ker ti ostanejo vedno »reichsdeutsch«. Na Nemško se ja zdaj odpeljal pastor Albani iz Lipnice, da pridobi vsodnotne kroge za to ustanovo. Denar za to »Heimstättenbank« bodo dajale: »Allgemeine Deutsche Kreditanstalt«, »Bayerische Handelsbank«, »Bankhaus Stahl & Federer in Stuttgart«, »Wurzener Bank« — vse banke iz rajha! — Tako se snujejo pod sedanjo vlado v Avstriji očito veleizdajalska in protestantovska podjetja z izrečnim namenom izpodriniti svojemu Bogu in cesarju zvesto slovensko ljudstvo iz dedne zemlje! Mi prav odkrito rečemo, da rešitve ne vidimo prav v nobeni drugi stvari, kakor v skrajnem narodnem radikalizmu, in vsak pravi kristjan, ki vidi, kako je germanizacija obenem protivravska, mora brezobzirno postaviti nacionalne ideale z verskimi vrednotami na prvo mesto, kajti zadnji čas je, da pokažemo, da kdor je proti nam, ne sme na nas v nobenem oziru več računati! Iz Berolina gre in preko Dunaja dolgi do naših in nam hoče vzeti vero, jezik in zemljo, ampak tiste napačne obzirnosti Slovenec je danes za vselej konec, to si naj zapomni vlada in vsi, ki so v njeni službi! Sedanji rod ne bo več, kjer ni treba, krivil hrbita!

+ **Veleizdajstvo v cvetu.** Pod sedanjo vlado uganjajo Nemci vnebokričečo veleizdajalsko propagando. 6. t. m. je poslanec Jesser predaval v Monakovem v društvu »Alldeutscher Verband« in je Nemcem iz rajha pozivljaj, naj denarno podpirajo nemški življenj na Češkem ter začno z nemško kolonizacijo v sredini Češke ter Moravske! Kakor se iz slednjega vidi, se Nemcem pod sedanjim režimom začenjajo možgani nevarno kisati, kajti večje budalosti, kakor nemška kolonizacija v sredi Češke, si pač ni mogoče misliti. Ampak v nemški norosti je metoda in kar se ne bo na Češkem posrežilo, se kaj lahko recimo na Koroškem in Štajerskem. Kljub temu pa, da naši Nemci zdaj zopet kar trumoma romajo v državo Viljema II., ne bo noben nemški list v Avstriji govoril o veleizdaji, če pa Slovenci samo v Zagreb hodimo, spravljamo monarhijo že v nevarnost! Nemška ošabnost raste, da se z nosom že oblakov dotika, radovedni smo le, kako dolgo bo trajala...

+ **V tržaškem občinskem svetu** so slovenski poslanci energično nastopili za pravice slovenščine in šolah. Radikalni narodni duh se na Tržaškem vedno bolj učvrstuje, kar mora vsakega Slovence, naj bo tega ali onega strankarskega prepričanja, le veseliti. Le na ta način si moremo Slovenci zasigurati bodočnost, če pravice svojega jezika, svoje kulture in svojih tradicij odločno varujemo na vseh poljih brez izjeme in proti vsakomur.

+ **Strašen fiasko** so doživeli Italijani v Trstu s svojim shodom za laške šole dne 8. t. m. Shodu je prisostvovalo kakih 600 oseb, večina otroci in gimnazijci. »Manifestacije« po mestu se je udeležilo kakih 200 ljudi. Policija je par smrkolinov zaprla. Slovenci pa so zadnjič spravili tisoče na ulico in par Mazziniancev, ki so izzivali, poštono naklestili. Za Lahe v Trstu so šteti časi sedmih debelih krav in tudi germanizatorične tendence nimajo ob Adrijii nobene nade na uspeh. Slovani korakamo!

+ **Občni zbor »Narodne stranke«** se je vršil 8. decembra v Narodnem domu v Celju. Ta tretji občni zbor ni bil več tako dobro obiskan kakor prva dva. Tudi pravoga navdušenja ni bilo. Menda generalni sami niso zadovoljni z njim. Saj jim je odpovedal prihod državni poslanec Ježovnik, kar sicer nič ne pomeni, ter župan Hribar iz Ljubljane, kar pa nekaj pomeni. Cela kranjska liberalna stranka nima boljšega zastopnika, kakor dr. Oražna, ki ga je poslala za govornika narodnim radikalcem v Celje. Narodni radikalizem

Oražnava Nemcem prodana pivovarna, ali je večja ironija mogoča? Facit vsega je bil ta: Tretji občni zbor Narodne stranke za Štajarsko se je vršil v znamenju krvave manšete, s pomočjo katere hočejo vseslovensko liberalno stranko reformirati.

+ **Rdeča jeza.** V 72 vrsticah »kritikuje« Rdeči Prapor« v prostaškem tonu sijajno uspehi IV. vseslovenski delavski shod. Rdeča gospoda, ki piše »Prapor«, je šla očividno v šolo v znano kranjsko tiskarno, in kakor kaže, s krasnimi uspehi. Saj njena pisava je že dosegla finost, resničnosti in plemenitost zelenega prijatelja. Nam je vse to všeč, ker nam to priča, da je razvoj slov, kršč. soc. delavske organizacije v dobrem tiru. Na vse klevete rečemo le: Po letih boste z obupom zrlili na svoje redke čete, ker nimate in ne boste imeli nikdar patenta, da po svoje organizirate delavca. Razredčene čete in pa Vaša plemenita pisava — to bodo zadnji ostanki vašega dela.

+ **Novomeška gimnazija v razpadu.** Gimnazija v Novem mestu se bliža svojemu razpadu. Poslopje je že v tako slabem stanju, da so morali nekaj sob podpreti z močnimi tramovi. Tudi kabineti so že tako razrahljani, da se profesorji več ne upajo tja voditi dijakov in tam eksperimentirati pred njimi iz hvalevredne previdnosti in upravičenega strahu, da bi se vse skupaj ne sesulo, bodisi nad njihovimi glavami ali pa pod njihovimi nogami. In to ni nikakoli pretiravanje. Naj le pošljejo gospodje okrog dunajske vlade kakoga tehničarja v Novo mesto, da si sam ogleda to gimnazijsko podrtijo in prepriča se bo, da odgovarja ta opis goli istini, suhemu dejstvu. Ali pa si jo naj pridejo gospodje sami ogledat, bodo vsaj uvideli, da je resničen po časopisih že tolikokrat omenjeni stavek: »V Avstriji je vse mogoče«. Ker tega pač ni misliti, da bi še kje na celim svetu dobili tako podrtijo, službo za kulturni zavod, kot je naša gimnazija. Oj, skromna je piča, ki jo dobivamo iz državnih jasl mi Slovenci!

+ **V Dobju na Štajerskem** so bili pri volitvah v občinski odbor dne 7. t. m. izvoljeni sami pristaši S. K. Z., nasprotniki se niso udeležili volitev.

+ **Katoličanstvo** je prestopil zgodovinar protestant dr. v. Ruville, profesor na univerzi v Halle. V nekoliko dneh izide njegova knjiga »Zurück zur helligen Kirche«, v kateri bo opisal, kako je spoznal resničnost katoličanstva. Gnile veje odpadajo, zato pa poganjajo nove zdrave mladike.

— **Ustje.** S 1. decembrom smo dobili za tukajšnji okoliš: Ustje, Uhanje, Dolenje, Zapuže, Grivče in Fužine poštnega sela. Hodi trikrat na teden: ponedeljek, sredo in petek. Zahvaliti se imamo zato v prvi vrsti našemu vzorno delavnemu poslancu velečast. g. dr. I. Žitniku. Bil je že skrajni čas, ker zadnji čas je nosilo šestletno dekletke po vasi, kaj čuda, če včasih zamuda. Razun par liberalcev je vse zadovoljno. Prometa je obilo, popolno zadosti za vsakdanjo zvezo.

— **Razne nesreče.** Vid Rajkovič, delavec pri Lončariču, se ga je v Francevi gostilni v Polhovem gradu preveč navlekel. Pred gostilno je pa tako nesrečno padel, da je butnil z glavo ob kamen in se smrtnonevarno poškodoval. — Antonijo Foschia, italijanski delavec, je padel pri delu na les in si pohabil rebra na desni strani života. — Marija Repe, mizarja žena na Jesenicah, je opirala z drvami naloženi voz, pri tem si pa zlomila desno roko. — Frančiška Lovše, posestnikova žena iz Tirna pri Št. Lampрту, je doma otresala ajdovco, pri tem se pa zbodla v desno roko z vilami, katere so med slamo ležale. Poškodba je težka.

Avstrijski prestolonaslednik v Beogradu. Belgrajski list »Zvono« poroča, da bo v kratkem prišel avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand v Zenuun in bo ob tej priliki posetil tudi Beograd.

100-milijonska dedščina. Iz Peterburga se poroča, da je pred leti umrl maršal Muenis ter zapustil premoženje 10 milijonov rubljev, ki so bili naloženi v neki angleški banki in so se pomnožili sedaj na sto milijonov rubljev. Sedaj pa sta se lačila v Odesi dva kmeta, ki sta brata Karol in Ivan Muenis in dokazujeta z listinami sorodstvo z umrlim maršalom ter imata tudi neko njegovo fotografijo. Seveda se z veliko vnmemo potegujeta za bogato dedščino.

Mestni blagajnik — defraudant. »Ravnost« poroča, da so odkrili pri mestni upravi v Kromerizu, da je poneverjenih 150.000 kron. Mestni blagajnik Viktorin je obtožen, da je poneveril to vsoto tekom let. Mestni račun je več let niso bili nadzorovani in pregledani.

Policijski agenti — tatovi. Časnik »Dilo« poroča, da je prišel novo imenovani policijski komisar v Stanislavu, dr. Lukomsky, ki se je že večkrat izkazal kot večak v svojem poslu, na sled večim policijskim agentom, ki so bili domenijeni s tatovi, kateri so ž njimi delili plen in jih podkupovali. Štiri policijske agente so že odpustili iz službe.

Italijanski dijaki se pripravljajo za vstajo. Italijanski dijaki na Dunaju so imeli zborovanje, na katerem so zahtevali italijansko vseučilišče v Trstu. Ogromna večina je bila za to, da se započne energetska akcija, a manjšina je razložila, da je bolje nekoliko počakati z ozirom na politični položaj, a med tem naj se vzdržuje najtesnejše zveze z italijanskimi poslanci. Zaradi tega se je sestavila resolucija, v kateri se pozivlje italijanske poslance, naj se najzivačneje zavamejo, da vlada otvori italijansko pravno fakulteto v Trstu za nadomestilo v Inomostu, poleg tega naj se prizna veljavnost izpitov, dovršenih na vseučiliščih v kraljevini Italiji. Ako vlada tega noče, groze italijanski dijaki z uporom. Italijani so res prijazni ljudje. Ako bi se ugodilo njihovim zahteam, bi kmalu preplavili Italijani iz kraljevine vse šole in urade, sklicujoč se na svoje izpite v tuji državi. Mislimo, da jim ta pšenica še ne bo tako kmalu šla v klasje.

Prevoz srbske živine skozi Bolgarsko je bolgarska vlada dovolila.

Ljubljanske novice.

lj **Pri ožji volitvi v obrtno sodišče** sta dobila kandidata Toni in Kušar 51 glasov, sta torej izvoljena. Znan knjigovod Breškvar Franc, ki je svoičas prestopil iz naše stranke k liberalcem, in ključavničar Pust sta dobila po 25 glasov in sta propadla. Ubogi Breškvar, ki zabavljaš po vseh oštarjih in kavarnah proti klerikalcem, kako se nam smiliš, ko innaš med obrtniki samo dva tucata in enega prijatelja. Res, smiliš se nam, ker si tako »kinezarsko« pogorel.

lj **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** je imelo včeraj, 8. t. m., sveto mašo in skupno sv. obhajilo v cerkvi Jezusovega Srca pri Lazaristih. Cerkveno svetčanost je povečevalo dovršeno petje društvenega pevskega zbora pod vodstvom g. mestnega učitelja P. Gorjupa, zlasti še umetniški, v srce segajoči solospjev, ki ga je v čast Mariji pel gosp. Ludovik Bajde. Udeležba pomočnikov in mojštrov je bila prav povoljna.

lj **Operetno predstavo** priredi »Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov« v nedeljo, 12. decembra, točno ob 6. uri zvečer. Spored: 1. Govor. 2. Kuplet, pje J. Ložar. 3. Veseli lovc. Opereta v treh dejanjih. — K obilni udeležbi vabi odbor.

lj **Spremembe v rezidenciji oo. jezuitov.** O. Janez Kunsteli, superior in voditelj kongregacije za gospe in za dijake, O. Jakob Verhovc, spovednik, O. Alojzij Žuzek, o. Engelbert Rakovec, o. Janez Pristov, misijonarji, O. Karol Hojek in o. Jožef Schett, nemška pridigarja in voditelja nemških kongregacij.

lj **Vincencijeva družba** ima prihodnjo nedeljo, dne 12. t. m. svoj društveni praznik. V Marijanišču bode zjutraj ob pol 7. uri sv. maša s skupnim sv. obhajilom, popoldne ob 6. uri litanije z blagoslovom in potem ob 6. uri zborovanje. Delavni člani družbe in prijatelji so vabljeni, da se shoda v polnem številu udeležijo.

lj **Vpokojen** je mestni policijski komisar g. Ivan Robida z naslovom višjega policijskega komisarja.

lj **Umrl** je v noči na 8. t. m. po dolgi in mučni boleznj posestnik tovarne za vozove gospod Peter Keršič v Spodnji Šiški v starosti 44 let. Pokojni je bil načelnik tamošnje požarne brambe, lastnik znane gostilne pri Keršiču. Zapustil je vdovo in štiri otroke.

lj **Umrla** je danes gospa Ana Kunstelj, posestnica in mesarica, Poljanska cesta št. 81. N. v m. p.

lj **Karambol.** Ko je v soboto zvečer pripeljal hlapec Ivan Leskovec z dvovpreženim vozom iz Coticovega dvorišča na Zaloški cesti, je v trenutku pripeljal mimo električni voz, kateri je trčil v Leskovečevoga. Pri tem se je električni nekoliko poškodoval.

lj **Vojaški konj** splašil se je v petek na Martinovi cesti ter podrl na tla delavca Mihaela Tičarja, kateri se je pri padcu na rokah in obrazu lahko telesno poškodoval.

lj **Prvi roditeljski večer** na II. državni gimnaziji se je vršil preteklo soboto zvečer v telovadnici omenjenega zavoda. Zbralo se je ob določenem času k sestanku večina profesorjev, precej dijakov ter staršev in vzgojiteljev njihovih, pa tudi nekaj drugih prijateljev mladine. Z običajnim pozdravom je otvoril večer gospod voditelj zavoda šolski svetnik dr. Bezjak. Uspehi takih sestankov so se že lani pokazali. Zasedoval je gospod svetnik, da se starši in vzgojitelji bolj zanimajo za delo profesorjev na zavodu in večkrat povprašujejo o uspehih v oskrbo jim izročeni učencev. Da bo skupno delo profesorjev in roditeljev ali njih namestnikov, v šoli in doma enotnejše smotrenje, se bodo tudi v tekočem šolskem letu vršili taki roditeljski večeri. Za tem sledi predavanje znanega, v naših krogih posebno priljubljenega pedagoga, gosp. dr. Bezjaka. Za tem si je zbral gospod predavatelj vprašanje o dolžnostih. Obdelal pa je v enournem govoru samo prvi del obsežne tvarine, o splošnih in stanovskih

dolžnostih ter o dolžnostih poedincev. Vplel je opazke o dolžnostih staršev do otrok in obratno, o dolžnostih učiteljev in učencev, osvetljuje posamezna mesta z mičnimi zgledi in citati zlasti iz pesnika-mislega Gregorčiča. Drugi del snovi, ki bo še zanimivejši, bo obdelal gospod predavatelj na prihodnjem večeru, na katerega občinstvo že danes opozarjamo.

lj **Pravila novega društva kranjskega vojnega kora s sedežem v Ljubljani** in od višje c. kr. oblasti potrjena ter se člani sprejemajo vsako nedeljo od 9. do 12. ure popoldne v časni korni pisarni, prišliče Kolizeja, vhod iz nižje ležečega dvorišča ob evangelijski cerkvi. Bivši člani prejšnjega vojaškega veteranskega kora ljubljanskega naj prinesejo svoje prejšnje korne knjžice, novi pa svoje vojaške izkaznice »boj«.

lj **Ženska — pomočnica** v steklarski obrti. Gdč. Marija Tomšič, doma v Volčjem potoku pri Kamniku, uslužbena pri tvrdki Julij Klein, trgovina s steklom, porcelanom itd., je dovršila 4-letno učno dobo ter je naredila izkušnjo z dobrim uspehom glede steklarskih del. Gdč. Tomšič je prva pomočnica v steklarski obrti.

lj **Mestni šolski svet** je imenoval namesto učitelja Avgusta Kleča, ki je zaradi boleznj na dopustu, kot supletinjo na mestni deški nemški ljudski šoli gdč. Vido Kobler.

lj **Umrl** so: Anton Bajec, kajžar, 65 let, Radečkova cesta 11; Anton Stular, posestnik, 62 let; Ivan Pušnik, gostilničar, 56 let; Ivan Kalan, pasarski pomočnik, 42 let; Anton Družinšek, vratar, 43 let.

lj **Za kruhom.** Včeraj se je z južnega kolodvora v Ameriko odpeljalo 60 Hrvatov in Macedoncev, nazaj je prišlo pa 25 Hrvatov.

UČITELJSTVO.

+ **Iz ljudskošolske službe.** Za začasno učiteljico in voditeljico enorazrednice v Ligoju je imenovana Ernestina Blaznik; v Borovnicu pride kot supletka Marija Delak. — Na petrazrednici pri sv. Petru pri Ljubljani so dovoljene tri vzporednice in se dotična službena mesta začasno oddajo. Dovoljena je tudi vzporednica na trirazrednici v Moravčah. — Obolelo učiteljico Leopoldino Garbeis v Velikih Laščah bo nadomeščala dosedanja radovoljka v Ribnici Pavla Pirkar.

+ **Razpisane učiteljske službe.** V šol. okraju Krško so v stalno nameščenje do 1. januarja 1910. razpisane: nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Velikem Trnu, voditeljsko mesto na enorazrednici v Črneči vasi in učiteljsko mesto na dvorazrednici v St. Juriju pod Kumom. — Na enorazrednici v Kuteževem (okraj Postojna) je do 3. januarja 1910 razpisano voditeljsko mesto v stalno nameščenje.

INOZEMSTVO.

V **Nemčiji** so zelo v skrbeh, ker med Alžanci in Lorenčani ni nič ljubezni do Nemčije. Velikansko število vojaških beguncev to dokazuje. Begunci vstopajo v francosko armado.

Poneverjenja v srbskem vojnem ministrtvu. Neki uradnik srbskega vojnega ministrtva je poneveril 150.000 frankov. Nered so zasledili po uradnikovi smrti.

Carica je zdrava. Tako se poroča iz Rusije. Dunajska »Neue Freie Presse«, »svetovna«, kakor hvali sama sebe, je v dolgih člankih pripovedovala, kako grozno da je carica bolna. Končno se je pa pokazalo, da si je »svetovni« list carično bolezni kar izmislil.

Proti angleški gosposki zbornici se bje zdaj boj po shodih. Sedanjji angleški ministri se ga živahno udeležujejo.

Ameriške zedinjene države nočejo zaostati za avstrijskim Bilinskijem. Pokazal se je namreč 34-milijonski primanjkljaj, v katerem pa niso všteti izdatki za panamski prekop in za javen dolg.

Vatikan proti centru v italijanski zbornici. Katoliški poslanci v italijanski zbornici so hoteli ustanoviti centrum po nemškem vzorcu. Kakor se poroča, nasprotuje ustanovitvi Vatikan.

HOFRICHTERJEVA ZADEVA.

Poroča se, da bodo vojaške oblasti obveščale javnost o tem, kako se razvije Hofrichterjeva zadeva. Zadeva o rajni Hofrichterjevi nevesti Almacher ni obtežljiva zani. Umrla je na srčni napaki, kakor je izjavil njen zdravnik. Vez med Hofrichterjem in rajnico se je pretrgala po smrti rajnice.

Telefonska in brozjavna poročila.

POLOŽAJ.

Novi načrt dr. Glabinskega. Dunaj, 9. decembra. V političnem in parlamentarnem položaju ni nastopila dozda še nobena izpremema. Danes ob 6. uri zvečer se vrši konferenca med Poljskim kolom in parlamentarno komisijo »Slovenske Enote«, v kateri bo dr. Glabinski stavil nove predloge. Čuje se, da hoče predlagati, naj se kabinet rekonstruirajo po drugem branju, in sicer na ta način, da ostane baron Bienerth predsed-

nik, ministra za notranje zadeve in za finance naj bi bila uradnika, ostala mesta pa naj bi zasedle »kapacitete«, večinoma iz gosposke zbornice. Parlamentarci bi zasedli samo kraljska ministrtva. Jutri se posvetujejo člani »Slovenske Enote« z Nemci.

DR. ŠUSTERŠIČ IN POSL. JAKLIČ.

Dunaj, 9. decembra. Jutri govori o budgetnem provizoriju dr. Šusteršič. Njegov govor se zlasti kar se tiče razmerja Slovanov do velevlasti, oz. trozveze, z veliko napetostjo pričakuje. — Govoril bo jutri v državnem zboru tudi posl. Jaklič.

BILINSKEGA GOSPODARSTVO.

Dunaj, 9. decembra. Danes je pri razpravi o budgetnem provizoriju govoril finančni minister Bilinski. Zagovarjal se je nasproti Steinwendru, ki mu je očital, da je sestavil proračun, ki dejanski deficit zakriva in se brani tudi zoper industrije, ki mu baje očitajo, da jim je sovražen. Dejanski deficit ceni Bilinski na 69 milijonov, pravi pa, da bi nastala veliko večja finančna škoda, ako bi parlament ne sprejel provizorija. Govoril je nadalje o predlogah, ki jih namerava vložiti, zlasti o komisiji, ki naj proučuje, kako izrabiti vodne sile v industrijske svrhe. Za ministrom je govoril posl. Bugatto.

OGRSKE HOMATIJE.

Dunaj, 9. decembra. Danes je sprejel cesar ob 1. uri ministra Wekerla, ki je imel prej posvet z Aehrenthalom. Avdijenca pri cesarju ne bo imela uspeha, ker cesar nikakor noče ministrtva rešiti nalog, ki jih še ima.

Budimpešta, 9. decembra. Naučni minister Apponyi je izjavil, v slučaju, da cesar ministrov ne odpusti, kakor prosijo, bo odložil svoj poslanski mandat in se ne bo sploh več udeležil javnega življenja. (Ne bo velika škoda! Opomba stavca.)

Budimpešta, 9. decembra. Sredi prihodnjega tedna bo sela državnega zbora. Košut je izjavil, da je cesar hotel sestaviti ministrtvo, ki bi mu stal na čelu grof Zichy, pa se je čez noč premislil.

HOFRICHTER.

Dunaj, 9. decembra. Stotnik auditor je danes zaslial ona dva dekleta, ki sta imela poleti v Lincu sestanek z dozdevnim dr. Hallerjem, ki da je v resnici bil nadporočnik Hofrichter. Zaslisevanje je jako dolgo trajalo. Jutri zaslisi Hofrichterja.

Dunaj, 9. decembra. Cesar je prošnjo rodbine Hofrichter, naj bi se nadporočniku dovolil civilni branitelj, odbil.

PROCES CONTRA FRIEDJUNG — »REICHSPOST«.

Dunaj, 9. decembra. Danes se je pred tukajšnjo poroto začela obravnava zoper zgodovinarja dr. Friedjunga in odgovornega urednika »Reichsposte« Ambrosa, ki ju toži 50 hrvaških poslancev, med njimi Supilo, Pribičević in Lukinič, ker sta imenovana v več člankih očitala tem poslancem, da so od srbske vlade plačani in zasledujejo veleizdajniške težnje. Obravnava zoper odgovornega urednika »N. Fr. Presse« se je odložila, ker je slednji zbolel.

NOVO LAŠKO MINISTRSTVO.

Rim, 9. decembra. Novo laško ministrtvo bo najbrže tako sestavljeno: Sonnino, predsednik; Martini, zunanje stvari, ostali: Daneo, Bettolo, Spingardi, Arlotta, Finocchiaro, Aprile, Fani, Rubini, Salandra, Luzzatti. Edina pomembna oseba je Luzzatti, ki je za poljedelstvo namenjen, v kateri stroki je strokovnjak svetovnega glasu.

NAPETOST MED RUSIJO IN JAPON-SKO.

Peterburg, 9. decembra. Zasebna poročila iz Vladivostoka javljajo, da zapuščajo Japonci mesto in postajajo trgovci zelo oprezni glede na kredit. Japonci nameravajo povsod obrtnike, za izvrševanje vojnih potrebščin.

SLIKAR UMRL.

Monakovo, 9. decembra. Tu je umrl znani portretist otrok Hermann Kaulbach.

+ 3375

Prežalostnim srcem naznanjamo, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi v boljše življenje, našega predragega očeta, gospoda

Franc Šarc-a

danes dopoldne ob 11. uri, previdnega s svetimi zakramenti za umirajočce, v 87. letu svoje starosti.

Pogreb bode v petek, dne 10. decembra ob 3. uri popoldne.

Prejubega, nepozabnega nam očeta, priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Moravce, 8. decembra 1909.

Žalujoči ostali.

— »Modri Janko«. Kakor poroča za-
ložništvo »St. Stefan«, pridejo prvi
eksemplari te krasno ilustrovane knjige za
mladino že 4. decembra v Ljubljano in se
tako razprošilejo knjigotržnicam. Za Mi-
klavža in Božič ga pač ni lepšega darila,
kakor je ta velekoristna knjiga, ki obenem
mladino s svojimi segavnimi kritikami in
lepimi podobami izvrstno zabava. Se-
gajte torej pridu po njej, slovenski starši!
— »Deželno pomožno društvo za bojne na-
pljučne iztekle si je veliko zaslug s slo-
vensko izdajo te knjige, ki naše otroke
takorekoč izgraja nauči higijene in čed-
nega obnašanja.

KOŽNE BOLEZNI

ki jih ni lahko ozdraviti, kakor izpuščaji in
otekline, so mnogokrat posledice slabe bo-
lestne krvi.

SCOTT-OVA EMULZIJA

je najboljšo sredstvo za pomnoženje in ojače-
nje krvi ter premaguje tozadevnih
bolečin.

Prisna je s to
znamko - ri-
bičem - kot
garancijska
znakom
SCOTT-ovega
ravnatelj!

Učinkujoče sestavine, ki so
spojene po neprekosnem SCOTT-
ovem ravnanju v lahko prebavno
emulzijo, so pridobile SCOTT-OVI
EMULZIJI na daleč in široko sloves
vzor-emulzije in se ista povsod
smatra za najboljšo sredstvo proti
tem boleznim. 2615

Gona izvira steklenici 2 K 50 vin.
Dobi se v vseli lekarni.

Lokal

obstoječ iz treh prostorov,
pripraven za raznovrstno
trgovino, gostilno, kavarno
ali akcidenčno fiskarno se od 1. januar. 1910

odda. Več se pozve Zvonarska ulica
št. 5 pri blagajniku. 3359 3-1

TOIFL-OV

TALANDA

CEYLON
ČAJ

3207

Prav
dobro vinske sode
z hrastovega lesa, nekaj skoro novih, od 400-600
1200, litrov proda po nizki ceni
Fran Cascio Ljubljana, Selen-
burgove ulice 6.

2783

INDRA- TEA

najboljši in
najfinejši čaj

Najboljši, patentovani
suhi kloset
brez izplakovanja z vo-
do, nikakega prepaha,
popolno brez duha, naj-
večja snaznost, se lahko
namesti v vsaki hiši tudi
brez podstavka v vsakem
3179 klosetu. 10-1

Valentin Austerlitz,
Dunaj, I., Opernring 11, Tel. 2036.
Največja izbira umival. banj,
kopalnih banj, kletk, i. t. d.
Ilustr. ceniki brezplačno.

Podstavek.

St. 18.972.

Razpis.

3365 3-1

Za zgradbo mostu čez Krko pri Dobravi (oporniki zidani, stolice lesene,
nosilci in ograja iz železa) in obojestranskih doovznih cest na 44.000 kron proračunjena
dela in dobave se bodo oddale potom **javne ponudbene obravnave.**

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali odplačila v
odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo **do 24. decembra t. l. ob 12ih
opolodne podpisaneu deželnemu odboru.**

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za 1 krono, doposlati je zape-
čatene z nadpisom: »Ponudba za prevzete gradbe mostu čez Krko pri Dobravi«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje
po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v
pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino
ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo;
pridrži si tudi pravico oddati posebej dobavo in montažo železne konstrukcije.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob
navadnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 6. decembra 1909.

St. 17996

Razpis.

3368 3-1

Za zgradbo okrajnih cest

Šmihel-deželna cesta na Žužemberk, Ajdovac-deželna cesta na Žužemberk in Zvirče-
Lazina v žužemberškem cestnem okraju na 16.500, 53.500 in 71.000 K, proračunjena dela
in dobave se bodo oddale potom

javne ponudbene obravnave

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v
odstotkih na enotne cene proračuna ali tudi pavšalne svote naj se predložijo

do 18. decembra t. l. ob 12. uri opoldne

podpisaneu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je za-
pečatene z nadpisom:

»Ponudba za prevzete cestnih gradb v žužemberškem cestnem okraju«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje
po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v
pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino
ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob
navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega

V Ljubljani, dne 30. novembra 1909.

Zaloga moke Vinke Majdič Kranj Peter Jarše

v Ljubljani: Emonska cesta 2, v Šiški: Jernejeva ulica 231.
Naročila se sprejemajo v obeh skladiščih in tudi v Ljubljani, Dunajska cesta 32.
Telefon št. 165. **KAROL MEGLIČ** Telefon št. 165.
3340 Izzlikih torčke Laurencije & Domicel, Zima trgovina. 3-1

Karla Planinška 9
* pražena kava *
je za poznavalce najboljša.

Lepa božična darila

Največja in najbogatejša tovarniška zaloga.
Dobro in poceni se kupi le pri meni, kar je obče znano.

Ure budilke od K 3- naprej	Srebrne anker-rem. ure od K 10- naprej
Nikeln. lepe anker ure od K 4.50	Diamantni prstan . . . od K 12- "
Srebrne cil. rem. ure . . . od K 7- "	Briljantni prstan . . . od K 30- "

Lepe novosti v kima- in pravem srebru po znižanih cenah.

Fr. Cuden, trgovec in urar v Ljubljani.

Singerjevi šivalni stroji od K 60- naprej tudi za pletenje (ponk brezplačno).

Podružnice
Spiljet, Celovec,
Serajevo, Trst
- Delniška glavica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani sirtarjeva ulica 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter jih obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Grand hotel Union, Ljubljana

Le 6 dni!
Danes, v Četrtek, 9. de-
cembra 1909

začetek velike mednarodne tekmovalne rokoborbe

za zmagovaino premijo
2000 K.

Prihlasilo se je večje število prvovrstnih rokoborcev.
Cene prostorom: Numerirani se-
deži K 2- , I. prostor K 1- ,
galerija 60 v. - Začetek ob 8. uri.

3571 1-1 **Ravnateljstvo.**

Ugodna prilika!

Sode od finega špirta

iz hrastovega lesa, krasni
izdelek tovarne špirta, zelo
močne in trpežne, deloma
popolnoma nove, deloma
enkrat rabljene po 300, 350,
400, 600 do 700 litrov za
takošnjo rabo vsakih vrst vina najboljše
priporočljive, **od 2.50** po prav nizkih
solidnih cenah tvrdka 3320 20 1

**Iv. R. Harimanna nasl.
Rug. Tomažič**
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Prihranite vsak dan

4-80 do 24 kron, ako za-
vzivate železnato vino s
kino lekarja Piccoli-ja v
Ljubljani z dnevnim iz-
datkom 18 vinarjev, mesto
kina železnatega vina, ki
ne vsebuje več železa, kot
navadno vino in kojega bi
moral izpitati eden do pet
litrov na dan, da bi do-
vedli organizmu potrebno
množino železa, kar bi pa
bilo radi alkohola le škod-
ljivo. Pollierska steklenica
Piccolijevega železnatega
vina 2 kroni. - Naročila
proti povzetju. 3281

Služba organista in cerkovnika
je razpisana v Trzinu. Pošta Trzin ob
kamniški železnici. 3364 3-1

Kacin Ivan

Otalaj-Cerkno, (Primorsko)

Izdelovalnica vseh najnovejših
vrst harmonijev ameriškega
sistema po neverjetno nizkih
cenah. - Cenik franco in gratis.

Založništvo Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.
Pravkar je izšlo v najnuem založništvu:
Kapitan Marryat: **Morski razbojnik**
Iz angleščine prevel J. M. 3317
Marryat je najznamenitejši angleški opisovatelj
mornarskega življenja in to prevod najboljšega
Marryatovega romana.
8°, 244 strani. Broširan K 2.50, vezan K 3.70.
Dobiva se v vseh boljših knjigarnah.